

[Erik Eriksen.]

og i kredse, som slutter sig dertil, fremhæver man tidlig og silde, at det private erhvervsliv gennem prisernes fastsættelse og aktieselskaberne gennem deres udbyttepolitik øver en dominerende indflydelse på den samlede indkomstfastsættelse i samfundet. Og her er vi jo ved et væsentligt punkt i forskellen mellem regeringspartierne opfattelse og en liberal opfattelse. For det er jo kun rigtigt, at priser og udbytter øver stor indflydelse på udviklingen i indkomster og omkostninger, når der hersker monopolagtige tilstande. Under fri konkurrence er der ganske simpelt ingen mulighed for erhvervslivet til at fastsætte priser, som giver urimelige fortjenester og udbytter, der tillader aktionærerne, som det hed i gamle dage, at leve som grever. Fra regeringens og LOs side ser man åbenbart en monopolist i næsten enhver erhvervsdrivende, han være sig detailhandler, grossist eller fabrikant.

Vi er derimod i venstre af den opfattelse, at der i det væsentligste råder fri konkurrence inden for erhvervslivet, idet vi mener, at monopolrådet har ganske godt hånd i hanke med priserne på de områder, hvor konkurrencen er utilstrækkelig. Jeg har ingen sympati for monopolfortjenester, som ikke i en given situation bruges til at styrke en virksomhed på vort eget marked eller på fremmede markeder, hvor den møder en statsstøttet eller statsdirigeret udenlandsk konkurrence, men det er slet ikke det, debatten drejer sig om. I stedet har man i realiteten søgt at kriminalisere erhvervslivet som sådant. Og det er sket, skønt alle prisundersøgelser viser, at der med få og økonomisk betydningsløse undtagelser foregår en særdeles konkurrencebetonet prisfastsættelse. Alligevel fremsatte regeringen forslag om et pris- og udbyttestop, der var af en sådan karakter, at selv ellers ret tavse eksperter fremhævede, at der kunne blive tale om et farligt indgreb i prisdannelse mekanisme. Stoppet kunne kun opretholdes en kort tid uden alvorlige skadevirkninger.

Summa summarum: LO-planen giver ingen som helst garanti for, at indkomststigningerne i år kan holdes inden for de rammer, der udstikkes af den ventede produktionsfremgang. De vise mænds syns-

punkter blev derfor til et skærmbæret, som regeringen dækker sig bag, når den føler sig trængt.

Det må slås fast, at der ikke kan siges at være tale om nogen helhedsløsning. For at sige det på jævnt dansk, så var der tale om gennemførelse af nogle lovforslag, som LO og socialdemokratiet kunne enes om. Regeringen selv tror næppe, at helhedsløsningen kan holde. Den danske pristalsordning er inflationsskabende; automatikken i dag er, om jeg så må sige, af en sådan art, at den konstant vil give regering, folketing og det hele samfund alvorlig hovedpine. Det har tilsyneladende gjort et stærkt indtryk på regeringspressen, at aprilpristallet viste en stigning på 2 nye points. Jeg forstår godt, at det gjorde indtryk, for kendsgerningen er jo, at stigningen truer LO-planen, fordi der for længst er disponeret over produktionstilvæksten i år. Det vil sige, at vi formentlig står over for, at inflationen vil tage yderligere fart, hvis der ikke gribes ind.

Det er da også karakteristisk for helhedsløsningens indhold, at den er blevet vedtaget med et så spinkelt flertal. Kun de radikale og en enkelt eller to mere hænger på. For det radikale parti har det gennem nogen tid været et nøgleord til forståelse af deres væsen, at de til stadighed har søgt et alibi for at være socialdemokratiet følgagtig. I forbindelse med LO-planen hed det, at oppositionen ikke havde noget alternativ, og — underforstået — da de radikale ikke selv kunne sætte deres eget præg på lovgivningsarbejdet, havde de ingen anden udvej end at stemme for LO-planen i dens oprindelige skikkelse.

Venstre har ved flere lejligheder gjort det klart, hvor der efter vor mening burde være sat ind. Jeg nævner bl. a. forhøjelsen af børnetilskuddene. Det var en vej, vi burde være gået på dette område; det ville ikke have indebåret nogen tilskyndelse til længlidning. Var man her gået den vej, vi pegede på, ville man have undgået enhver forhøjelse af omkostningsniveauet, og det ville have betydet en varig, kontant fordel for de laveste indkomster, hvad jeg ingenlunde er sikker på at lavtlønstillægget vil blive.

Det næste punkt, som efter venstres opfattelse måtte tages med i en samlet løs-